

ו' בחשוון תשע"ג
22 אוקטובר 2012
תיק מס' 73002

בעניין שבין
לבין אדם פלוני, להלן, התובע
לבין הרב העונה תשובות באינטרנט, להלן הנתבע

החלטה - תביעה לשינוי תשובה באתר אינטרנט

רקע

התובע הגיש תביעה כנגד הנתבע בדרישה שביה"ד יורה לנתבע לשנות פסק הלכה שניתן במסגרת אתר אינטרנט.

דיון

בית הדין מחויב לטפל אך ורק בתיקים בהם נטענת טענה בעלת משמעות כספית כנגד אדם בישראל. כך נפסק בשולחן ערוך (ח"מ ו,א): "אין הדיינים יושבים לדון בדין פחות משה פרוטה...".

יתכן טיפול גם בעניינים שהם בעלי ערך כספי, כגון, מניעת פיטורין והוצאת דיבה. כמו כן יש דברים שראוי לדון בהם בבית דין ובהם ענייני נידוי וחרם לאלו הנצרכים לכך וכדומה. אך תביעה אשר כל עניינה להעלות לדיון סוגיה הלכתית ולבחון את הפסיקה הראויה בסוגיה זו, אינה מצדיקה כינוסו של בית הדין.

רשאי התובע לפנות לכל רב אשר יחפץ בו ולשמוע את דעתו בסוגיה ההלכתית בה הוא עוסק. בוודאי שהרב הנתבע שליט"א רשאי להביע את פסיקתו המבוססת על ידיעותיו ההלכתיות, ובית הדין אינו מוצא מקום להתערב בדיון.

אך מעבר לכך, יש בעיה חמורה בתביעה שלפנינו שהיא כנגד אחד מרבני ישראל. עצם העלאת התביעה והניסיון לתבוע רב מפורסם בתורה וביראה בין כל יודעי דת ודין, מהווה לדעתנו עילה לגינוי.

בוודאי שיש לכל אדם אפשרות לפנות אל הרב לדון עמו על תשובה שהואיל להשיב לך מתוך רצון טוב ומסירות לכלל ישראל. כמו כן אין התובע חייב לשאול את הרב הזה אלא יקיים בעצמו יעשה לך רב" ויבחר את הרב המתאים לו.

אך פנייה לבית דין בטענה שבתשובה ההלכתית שהשיב רב על פי ידיעתו היא הטעיה והכשלה, יש בכך חשש של "מבזה תלמידי חכמים". כך כותב הרמב"ם בתשובה (רסח):

ואם הממונה מטעם ההלכה מוכיח מי שנופל ממנו בחכמה על דבר מענייני האיסור וההתר, חייב הוא לקבל זאת (ממנו) ולא לחלוק (עליו), ואל יהא בור, אשר מסימניו, (שהוא) מדבר לפני מי שהוא גדול ממנו בחכמה ואם לא יקבל ממנו ויתמיד (במעשה) שעליו הוכיחו, הרי הוא בר נידוי לפי שהוא עובר על איסור ועם זה מבזה תלמידי חכמים, שהוא בכלל בזיון דבר ה'...

ואף שעצם האמירה שהרב טועה אין בה משום בזוי, וכפי שכותב שו"ת חוות יאיר (א, יז):

ואין גנאי לאותו חכם לומר שטעה כי גם מבחר מין אנושי טעה ובפעמים אין מספר הדר אוקי רבא אמורא עלי אמר דברים שאמרתי טעות בידי וכו' וכן מ"ש הדר בי ר' פלוני וכה"ג...

אמנם הגשת תביעה לבית הדין, על כך שנפסק פסק שאינו לרוח התובע, מהווה צעד מופרז שיש בו ביזוי ופגיעה ברב (ראו עוד בדברי הגמרא סנהדרין ק, א-ב ובשו"ת הרמ"א צא).

החלטות

1. התביעה תמחק.

2. התובע אינו רשאי להגיש תביעה דומה בשום ערכאה אחרת.

בזאת באנו על החתום

הרב דניאל מן

הרב יוסף כרמל, אב"ד

הרב דניאל כץ